

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2014 toteutumisen arviointi / KHI

VD/1784/11.02.00.01/2014

KHI

Ympäristölautakunta hyväksyi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivitykset vuodelle 2014 kokouksessaan 20.11.2013. Valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan lautakunnassa vuosittain. Lautakunnan lisäksi toiminnasta ja suunnitelmien toteutumisesta raportoidaan aluehallinto- ja keskusviranomaiselle maaliskuun loppuun mennessä. Valvontayksiköiden tulee tallentaa edellisen vuoden raportit ja toimielimen päätös asian käsittelystä ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmään (VYHA).

Terveysnsuojeluvalvonta

Terveysnsuojeluvalvonnan kohteita, joihin tehdään suunnitelmallista valvontaa, oli 909 kappaletta. Suunnitelluista tarkastuksista (230 kpl) saatiin toteutettua 129 (56) %. Tarkastusmääriä saatiin nostettua edellisestä vuodesta yli kolmanneksella.

Talousvettä toimittavien laitosten, uimahallien ja uimarantojen valvonta toteutui hyvin. Samoin koulujen, lasten ja nuorten kerhojen, vanhusten tehostetun palvelun yksiköt ja yleiset liikuntatilat saatiin tarkastettua lähes suunnitellusti. Päiväkotien tarkastuksista saatiin toteutettua noin puolet. Kauneushoitoloita tarkastettiin vain viidenneksen ja parturi-kampaamoiden tarkastus jätettiin vähäiseksi, koska toiminta ei enää jatkossa kuulu suunnitelmallisen valvonnan piiriin.

Suunnitelmallisten tarkastusten lisäksi tehtiin 242 suunnitelman ulkopuolista tarkasta. Uusien kohteiden käyttöönotto-tarkastuksia tehtiin 43. Asuntoihin, kouluihin ja päiväkoteihin tehtiin yhteensä 80 terveyshaittaepäilyyn liittyvää tarkastusta ja 69 mittausta/näytteenottoa. Muita valituksiin liittyviä tarkastuksia tehtiin 76, näistä suurin osa liittyi tuhoeläimiin. Seuranta- ja jälkitarkastuksia tehtiin 23.

Tarkastusten perusteella kehoituksia annettiin erityisesti päivä-, ryhmäperhepäiväkodeista, vanhusten tehostetun palvelun yksiköistä, uimahalleista ja liikuntatiloista. Eniten huomautettavaa oli siivouksesta, pintojen kunnosta ja ilmanvaihdosta.

Talousvedestä ja uimavesistä otettiin vuoden aikana 777 suunnitelman mukaista viranomaisnäytettä. Valvontasuunnitelman mukaisesti toteutettiin lisäksi yhden vesijohtoverkoston ulkopuolelle kuuluvan alueen kaivovesiprojekti, jossa selvitettiin talousveden laatua ja riittävyttä.

Kuntalaisten ja toiminnanharjoittajien yhteydenottoihin kuluva aika seurattiin tarkennetusti vuonna 2014. Terveysnsuojeluvalvonnan osalta tähän kului 126 henkilötyöpäivää.

Tupakkalain valvonta

Tupakkalain mukaista valvontaa tehdään pääasiassa muun valvonnan yhteydessä. Valvottavia tupakan vähittäismyyntipaikkoja oli vuoden alussa 256 kpl. Valvontasuunnitelman mukaan kohteet tarkastetaan 4 vuoden välein ja asetettu tarkastustavoite 64 tarkastusta ylitettiin selvästi kun kohteista 107 tarkastettiin. Lisäksi havaittujen puutteiden takia tehtiin uusintatarkastus 5 kohteeseen. Puutteita havaittiin noin kolmanneksessa kohteita ja yleisimmin havaitut puutteet koskivat sitä, ettei myyntilupa ollut esillä tai myyntikieltomerkinnät puuttuivat tai olivat virheellisiä.

Lisäksi tupakkalain mukaista olosuhdevalvontaa (savuttomuuden toteutumista) tehtiin ravitsemisliikkeissä, sekä etenkin kohteissa, joissa lapset ja nuoret viettävät aikaansa, kuten kouluissa ja päiväkodeissa. Ravintoloiden, koulujen ja lasten hoitolaitosten osalta valvontasuunnitelman tarkastustavoitteet saavutettiin, päivähoitopaikkoja oli tavoitteena tarkastaa 47 kpl, mutta tarkastusmääräksi jäi 24. Puutteita havaittiin noin 10 % tarkastetuista kohteista ja tavallisimmin havainnot koskivat tupakointikielto-opasteiden puutteita.

Kuluttajaturvallisuusvalvonta

Tiedossa olevia kuluttajapalveluita tarjoavien kohteita on Vantaalla 668 kappaletta. Kohteiden suunnitellut tarkastukset (68) saatiin toteutettua erittäin hyvin.

Suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia tehtiin 36 kappaletta. Näitä olivat mm. uusintatarkastukset, valitusten ja vaarailmoitusten perusteella tehdyt tarkastukset.

Kuluttajaturvallisuuteen liittyvillä tarkastuksella eniten huomautettavaa aiheuttivat turvallisuusasiakirjan puutteet, toiminnan aloittamiseen liittyvien ilmoitusten tekemättä jättäminen, rikkinaiset laitteet ja pinnat, hätätilanneohjeistus, tiedottaminen ja opasteet.

Vuoden aikana osallistuttiin suunnitelman mukaisesti yhteen valtakunnalliseen valvontaprojektiin (lähiliikuntapaikkojen turvallisuus) ja yhteen Etelä-Suomen aluehallintoviraston projektiin (ratsastuspalvelujen turvallisuus).

Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvontakohteita Vantaalla on noin 1350. Määrä vaihtelee jatkuvasti, kun kohteita lopettaa ja uusia perustetaan. Vuonna 2014 kohteista 608:aan tehtiin suunnitelman mukainen tarkastus ja tarkastuksia tehtiin yhteensä 833. Valvontasuunnitelman mukainen tarkastustavoite oli 896 tarkastusta. Lisäksi suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia liittyen valituksiin, takaisinvetoihin ja Elintarviketurvallisuusviraston valvontapyyntöihin tehtiin 50. Elintarvikkeisiin liittyviä kuluttajavalituksia vastaanotettiin vuoden aikana 147.

Vantaan oman valvontasuunnitelman tarkastustavoitteesta toteutui 93 %. Vantaan valvontasuunnitelman mukaiset tarkastustiheydet eroavat huomattavasti valtakunnallisesta ohjeistuksesta ja valtakunnallisiin vaatimuksiin verrattuna tarkastuksista toteutui noin kolmannes. Valtakunnallisia valvontatavoitteita ollaan muuttamassa ja uudet valvontatiheyssuosituksen tulevat käyttöön vuonna 2016.

Parhaiten valvontatavoite saavutettiin vähittäismyynnissä, jossa tarkastustavoite jopa ylittyi (120 %). Ylityksen aiheuttivat tarkastukset, joita uusien toimijoiden takia jouduttiin tekemään myös vähäriskisempiin kohteisiin. Tarjoilupaikkojen osalta (93 %) jäätin tavoitteista ruokaravintoloissa ja pikaruokaloissa, kun taas keskus-, laitos- ja tarjoilukeittiöiden osalta tavoitteet saavutettiin. Elintarviketeollisuuden ja -kuljetusten valvonnassa tarkastustavoite saavutettiin maitoalan laitoksessa, leipomoissa ja kuljetusten valvonnassa kun taas muissa valvontakohdetyypeissä tavoiteltuja tarkastusmääriä ei saavutettu ja sektorin kokonaistoteuma oli 86 %.

Kaiken kaikkiaan vuoteen 2013 verraten suunnitelmallisten tarkastusten määrää pystyttiin lisäämään 110 tarkastuksella, mitä voidaan entisillä henkilöstöresursseilla toteutettuna pitää hyvänä saavutuksena.

Elintarvikevalvontatietojen julkaisujärjestelmä Oiva oli tarjoilupaikoissa ja vähittäismyynnissä vuonna 2014 käytössä ensimmäisen täyden vuoden. Vantaalla paras Oivallinen -arvio annettiin 36 % tarkastuksista, 42 % päätyi arvioon hyvä, 21 % tarkastuksista havaittiin korjattavaa ja 1 % oli huonoja.

Hallinnollisiin pakkokeinoin ryhdyttiin vuoden 2014 aikana neljässä elintarvikevalvontakohteessa.

Elintarvikkeiden näytteenottosuunnitelma toteutui vain 60 %:sesti. Projektinäytteitä saatiin otettua 66 % suunnitellusta ja valvontakohteiden viranomaisnäytteenotosta toteutui vain 49 %. Näytteitä otettiin 160 kappaletta, joista suunnitelman ulkopuolisia näytteitä ruokamyrkytyspäilyihin liittyen oli 7 ja valituksiin liittyen 4.

Vuoden aikana toteutettiin neljä omaa tai muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa yhteistä elintarvikkeisiin liittyvää näytteenottoa projektia sekä osallistuttiin kolmeen valtakunnalliseen valvontaprojektiin, joissa tarkastettiin elintarvikekontaktimateriaalien vaatimustenmukaisuutta,

terveysväitteiden oikeaa käyttöä sekä kasvien käsittelyhygieniää. Laitosten pintapuhtausnäytteenottoa sisältävä projekti ei toteutunut.

Eläinlääkintähuolto

Kaupungin pieneläinvastaanotolla kävi virka- ja päivystysaikana yhteensä 4801 klinikkamaksun maksanutta potilasta. Määrä kasvoi edellisestä vuodesta noin 200 potilaalla. Suurelainten osalta päivystyksestä on huolehtinut Helsingin yliopistollinen eläinsairaala. Eläinsairaala hoiti 64 päivystyssopimuksen piiriin kuuluvaan eläintä vuoden aikana.

Eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin yhteensä 122 kappaletta. Tarkastusyrytyksiä tehtiin tämän lisäksi 67 kappaletta ja eläinsuojelupäätöksiä Löytöeläintalolle tuotuja eläimiä koskien 20 kappaletta. Määrä pysyi samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnasta on vastannut vuoden 2014 aikana aloittanut valvontaeläinlääkäri. Virka perustettiin vuonna 2013.

Toiminnan kehittäminen

Nykyisillä resursseilla yksikön valvontatavoitteet on kokonaisuudessaan saavutettu vuonna 2014 melko hyvin. Valvonta on onnistuttu priorisoimaan niin, että tärkeimmät osa-alueet on pystytty valvomaan. Valvontaa pyritään kehittämään nykyistäkin enemmän riskiperusteiseen suuntaan. Keskusviranomaiset ovat tarkastaneet omia valvontaohjelmiaan ja kunnille annettavia ohjeita vuodelle 2015 ja joitakin toimintoja on siirretty suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolelle. Elintarvikevalvonnan osalta uusi riskinarviointi- ja tarkastusohjeistus saadaan vuodelle 2016.

Yksikön tarkastuksista, lupa- ja ilmoituskäsittelystä perimät tulot ovat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna, mutta tulot ovat edelleen melko vähäiset (n. 145 000 €). Maksutaksa on tarkistettu vuodelle 2015. Ympäristöterveydenhuollon yksikkö ei ole nettobudjetoitu, joten tulot eivät ole yksikön käytettävissä.

Ympäristölautakunta 18.3.2015 § 14

Ympäristöjohtaja va:n esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Päätös:

Päätettiin merkitä tiedoksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Terveystensuojeluvalvonnan raportti Vantaa 2014
- Tupakkalain mukaisen valvonnan raportti 2014
- Kuluttajaturvallisuusvalvonnan raportti 2014
- Elintarvikevalvonnan raportti 2014
- Eläinlääkintähuollon raportti 1/Vantaa 2014
- Eläinlääkintähuollon raportti 2/Vantaa 2014

Täytäntöönpano: Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikköjen tietojenhallintajärjestelmä (VYHA)

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

1.kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 09 8392 3436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi